

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

Mercredi

13-07-2011

Après-midi

Woensdag

13-07-2011

Namiddag

N-VA	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
PS	<i>Parti Socialiste</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
sp.a	<i>socialistische partij anders</i>
Ecolo-Groen!	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!</i>
Open Vld	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VB	<i>Vlaams Belang</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
LDD	<i>Lijst Dedecker</i>
INDEP-ONAFH	<i>Indépendant - Onafhankelijk</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
DOC 53 0000/000	<i>Document parlementaire de la 53e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	DOC 53 0000/000	<i>Parlementair stuk van de 53e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>	QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
CRIV	<i>Version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	CRABV	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>	CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
PLEN	<i>Séance plénière</i>	PLEN	<i>Plenum</i>
COM	<i>Réunion de commission</i>	COM	<i>Commissievergadering</i>
MOT	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	MOT	<i>Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.lachambre.be</i>	<i>www.dekamer.be</i>
<i>e-mail : publications@lachambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@dekamer.be</i>

SOMMAIRE

Question de Mme Daphné Dumery au ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes, sur "le nouveau classement des régions par l'Union européenne" (n° 5753)

Orateurs: **Daphné Dumery, Olivier Chastel**, ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes

Question de Mme Els Demol au ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes, sur "le nouveau programme indicatif de coopération (PIC) avec le Rwanda" (n° 5487)

Orateurs: **Els Demol, Olivier Chastel**, ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes

Questions jointes de
- Mme Eva Brems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et des Réformes institutionnelles sur "la crise alimentaire dans la Corne de l'Afrique" (n° 5757)

- Mme Ingeborg De Meulemeester au ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes, sur "la crise alimentaire dans la Corne de l'Afrique" (n° 5784)

Orateurs: **Eva Brems, Ingeborg De Meulemeester, Olivier Chastel**, ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes

Question de Mme Ingeborg De Meulemeester au ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes, sur "sa rencontre avec le ministre nigérien des Affaires étrangères" (n° 5785)

Orateurs: **Ingeborg De Meulemeester, Olivier Chastel**, ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes

Question de Mme Christiane Vienne au ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes, sur "la réduction de 400 millions d'euros de l'allocation au programme d'aide alimentaire de la Commission européenne" (n° 5466)

Orateurs: **Christiane Vienne, Olivier Chastel**, ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes

INHOUD

Vraag van mevrouw Daphné Dumery aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken, over "de nieuwe categorisering van regio's door de Europese Unie" (nr. 5753)

Sprekers: **Daphné Dumery, Olivier Chastel**, minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken

Vraag van mevrouw Els Demol aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken, over "het nieuwe Indicatief Samenwerkingsprogramma (ISP) met Rwanda" (nr. 5487)

Sprekers: **Els Demol, Olivier Chastel**, minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken

Samengevoegde vragen van
- mevrouw Eva Brems aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen over "de voedselcrisis in de Hoorn van Afrika" (nr. 5757)

- mevrouw Ingeborg De Meulemeester aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken, over "de voedselcrisis in de Hoorn van Afrika" (nr. 5784)

Sprekers: **Eva Brems, Ingeborg De Meulemeester, Olivier Chastel**, minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken

Vraag van mevrouw Ingeborg De Meulemeester aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken, over "zijn ontmoeting met de Nigerese minister van Buitenlandse Zaken" (nr. 5785)

Sprekers: **Ingeborg De Meulemeester, Olivier Chastel**, minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken

Vraag van mevrouw Christiane Vienne aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken, over "de verlaging met 400 miljoen euro van de steun voor het voedselhulpprogramma van de Europese Commissie" (nr. 5466)

Sprekers: **Christiane Vienne, Olivier Chastel**, minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken

COMMISSION DES RELATIONS
EXTÉRIEURES

COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN

du

van

MERCREDI 13 JUILLET 2011

WOENSDAG 13 JULI 2011

Après-midi

Namiddag

La séance est ouverte à 14.34 heures et présidée par M. François-Xavier de Donnea.
De vergadering wordt geopend om 14.34 uur en voorgezeten door de heer François-Xavier de Donnea.

01 **Vraag van mevrouw Daphné Dumery aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken, over "de nieuwe categorisering van regio's door de Europese Unie" (nr. 5753)**

01 **Question de Mme Daphné Dumery au ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes, sur "le nouveau classement des régions par l'Union européenne" (n° 5753)**

01.01 **Daphné Dumery** (N-VA): Mijnheer de minister, volgens recente berichten zou de Europese Unie in de toekomst niet langer rekening houden met twee categorieën van regio's maar met drie, economisch bekeken natuurlijk.

01.01 **Daphné Dumery** (N-VA): Il semble qu'à l'avenir, l'Union européenne voudrait ajouter une catégorie intermédiaire entre celles des régions de compétitivité et de convergence, les deux critères actuels de subdivision des 271 régions. Cette troisième catégorie concernerait les régions dont le produit intérieur brut par habitant s'élève à un niveau compris entre 75 et 90 % de la moyenne européenne, soit 50 régions représentant 14 % de la population totale.

De 271 regio's zouden niet langer opgedeeld worden in competitieve en convergentieregio's. Nu zou er ook een derde tussencategorie gehanteerd worden voor regio's waarvan het bruto binnenlands product per inwoner tussen 75 % en 90 % van het Europees gemiddelde bedraagt. Door het invoeren van deze categorie zouden de Europese steunmaatregelen voor de convergentieregio's natuurlijk herzien kunnen worden waardoor de nieuwe regio's in die tussencategorie een bijkomende steun kunnen genieten. Het Europees Parlement heeft de invoering van deze tussenregio's al goedgekeurd op 26 mei 2011.

Met het invoeren van die derde categorie zou er natuurlijk een einde komen aan het *fasing in /fasing out*, zoals we dat kennen met de huidige steunmaatregelen. Concreet wil dit zeggen dat het niet langer mogelijk zal zijn dat regio's die voorheen tot die convergentieregio's behoorden nu tot de competitieve regio's gaan behoren. Hierdoor had men eigenlijk een verschil tussen niets krijgen en tot zeven of acht keer meer steunmaatregelen krijgen. Nu zouden zo'n vijftig regio's die toch wel 72 miljoen inwoners of 14 % van de totale bevolking vertegenwoordigen in aanmerking kunnen komen voor deze derde categorie.

Ce nouveau statut sera-t-il également appliqué à certaines régions belges? S'agit-il de régions faisant actuellement partie de la catégorie de compétitivité ou de convergence? Cette modification entraînera-t-elle des modifications sur le plan des aides européennes accordées à notre pays?

Zullen er in België ook regio's zijn die in deze tussencategorie zullen terechtkomen? Indien dit het geval is, behoorden deze regio's dan voorheen tot de competitieve of tot de convergentie categorie? Zal deze wijziging van het Europees beleid gevolgen hebben voor de Europese steun aan ons land? Zo ja, welke gevolgen?

01.02 **Minister Olivier Chastel**: Mevrouw Dumery, op het eerste gezicht zouden op grond van de beschikbare economische basisgegevens drie Belgische provincies in de nieuwe

01.02 **Olivier Chastel**, ministre: Trois provinces belges seraient concernées par cette nouvelle

transitiecategorie kunnen terechtkomen, omdat zij een regionaal BNI hebben tussen 75 % en 90 % van het Europese gemiddelde. Het gaat om Henegouwen, Luxemburg en Namen.

Henegouwen is de enige provincie die op dit moment geniet van Europese hulp onder de convergentiedoelstelling *fasing out*. De andere provincies in België komen in aanmerking voor hulp onder de competitiviteitsdoelstelling. Afhankelijk van verdere technische analyse en verdere onderhandelingen zou de Europese hulp voor regio's, in dit geval provincies, onder de competitiviteitsdoelstelling behouden blijven. Tegelijk zou door de invoering van een overgangscategorie de provincie Henegouwen, die de convergentiedoelstelling verlaat, de weggevallen fondsen gedeeltelijk kunnen compenseren. Om deze redenen zullen de voorstellen van de Commissie geen grote financiële gevolgen hebben voor ons land.

catégorie intermédiaire, à savoir le Hainaut, le Luxembourg et Namur. Le Hainaut est la seule province bénéficiant actuellement d'aides européennes dans le cadre de l'objectif de convergence, les autres provinces étant concernées par l'objectif de compétitivité. Une analyse technique complémentaire ainsi que des négociations supplémentaires pourraient permettre de maintenir les aides européennes dans le cadre de l'objectif de compétitivité. Dans le même temps, l'instauration de la nouvelle catégorie permettrait au Hainaut de compenser en partie la perte des fonds actuellement octroyés dans le cadre de l'objectif de convergence. Ces propositions n'auront dès lors aucune incidence financière notable sur notre pays.

01.03 Daphné Dumery (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw omstandig antwoord. U kunt er natuurlijk niets aan veranderen. Het werd op Europees niveau beslist. Wij hebben onze bezwaren geuit. De regio's waar net geen 100 % behaald wordt, vallen uiteindelijk uit de boot. Denk maar aan onze Limburgse regio. Wij vinden dat jammer. U kunt daaraan natuurlijk niets veranderen.

01.03 Daphné Dumery (N-VA): Étant donné qu'il s'agit d'une décision européenne, le ministre ne peut rien y changer. Les régions qui se situent juste sous la barre des 100 %, comme le Limbourg, sont malheureusement exclues du bénéfice des aides structurelles européennes, ce qui est au demeurant le cas également pour toute la Flandre. Nous pourrions peut-être tenter de convaincre la Commission européenne d'aider les régions jusqu'à 100 % du PIB européen moyen régional.

Ik ben alleszins zeer blij omdat u mij dat antwoord hebt gegeven. Het bevestigt ook wat de Vlaamse regering vreesde, namelijk dat Vlaanderen op dat punt uit de boot valt. Uiteindelijk is er dan wel steun gegeven aan regio's die tot 90 % behalen. Misschien kan Europa binnenkort ervan overtuigd worden om toch tot 100 % de regio's te steunen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van mevrouw Els Demol aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken, over "het nieuwe Indicatief Samenwerkingsprogramma (ISP) met Rwanda" (nr. 5487)

02 Question de Mme Els Demol au ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes, sur "le nouveau programme indicatif de coopération (PIC) avec le Rwanda" (n° 5487)

02.01 Els Demol (N-VA): Mijnheer de minister, u was in de week van 18 mei in Kigali om het nieuwe samenwerkingsakkoord met Rwanda te beklinden. De overeenkomst houdt in dat België tussen 2011 en 2014 160 miljoen euro geeft aan Rwanda. In dat akkoord zit een extra bedrag van 40 miljoen euro, dat pas zal worden uitgekeerd als de Rwandese autoriteiten inzake democratie en goed bestuur een goed rapport kunnen voorleggen.

02.01 Els Demol (N-VA): Le ministre s'est rendu récemment à Kigali pour conclure le nouvel accord de coopération avec le Rwanda mais la décision belge de faire dépendre du respect de certaines conditions une aide supplémentaire de 40 millions d'euros mécontenterait beaucoup les autorités rwandaises.

In een reactie verklaart Rwandaexpert Filip Reyntjens van de universiteit van Antwerpen dat de Rwandese autoriteiten bijzonder

misnoegd zijn over het feit dat België voorwaarden stelt aan de 40 miljoen extra steun. Filip Reyntjens vraagt zich ook af of België uiteindelijk wel het lef zal hebben om de tranche van 40 miljoen niet uit te keren indien aan de voorwaarden niet is voldaan.

De heer Reyntjens oppert ook dat ons land alleen niet veel kan doen om de Rwandese leiders op andere gedachten te brengen. Hij stelt een consortium voor van de belangrijkste donorlanden om een gezamenlijk stappenplan uit te werken voor Rwanda.

In het antwoord op een vraag van senator Piet De Bruyn zegt u dat er een politieke dialoog wordt gevoerd met de Europese donoren. U gaat verder, ik citeer: "In die context vestigt ons land, via diverse tussenkomsten, ook de aandacht op problemen die bestaan in Rwanda inzake het functioneren van de rechtsstaat en de politieke vrijheden."

Klopt het dat de Rwandese autoriteiten misnoegd waren over de voorwaarden die bij de 40 miljoen extra steun horen? Zo ja, wat vindt u zelf van dergelijke uitlatingen ten opzichte van een van haar grootste donorlanden?

Wat is uw reactie op het vermoeden van Filip Reyntjens dat België het lef niet zal hebben om de tranche niet uit te keren?

Kunt u een overzicht geven van de diverse Belgische tussenkomsten aan het adres van de Europese partnerdonoren en wat hun reacties waren? Hoe worden de niet-Europese donoren, en dan hoofdzakelijk de Verenigde Staten, bij dat alles betrokken?

Bent u bereid een initiatief te nemen om de grote donorlanden rond de tafel te brengen om een gecoördineerd optreden te verwezenlijken?

02.02 Minister **Olivier Chastel**: Mevrouw Demol, ten eerste, de indicatoren die werden overeengekomen voor de toekenning van een bijkomend bedrag in het kader van het nieuwe indicatieve samenwerkingsprogramma, werden onderhandeld met de Rwandese partner. Zoals met Burundi en de DRC werd met Rwanda overeengekomen dat in een bijkomende schijf van 40 miljoen euro voorzien zou worden, die vrijgemaakt zou kunnen worden na een tussentijdse evaluatie op basis van internationaal erkende criteria die regelmatig worden gemeten in het kader van multiactorenoefeningen.

In dat geval zouden indicatoren worden gebruikt die werden overeengekomen met de donoren in het kader van de globale begrotingshulp Common Performance Assessment Framework of CPAF.

De indicatoren waarop de evaluatie zal zijn gebaseerd, zijn procedures volgens de criteria van artikel 8 van de akkoorden van Cotonou, een politieke dialoog in 2011 en 2012, substantieel becijferde vooruitgang op het vlak van *enhanced gains through good governance* van het CPAF, substantiële vooruitgang op het vlak van de indicatoren van het *joint governance assessment*, vooral die betreffende de persvrijheid.

Die criteria werden in overleg met de Rwandese partner bepaald. De

Le Rwanda est-il mécontent de ces conditions? La Belgique est un grand donateur et à ce titre, elle est en droit de poser certaines exigences en matière d'État de droit et de libertés politiques. La Belgique aura-t-elle le courage de ne pas procéder au versement de cette tranche supplémentaire?

Comment avons-nous abordé ce point auprès de nos partenaires donateurs européens? Quelle a été leur réaction? Selon quelles modalités les pays donateurs non européens tels que les États-Unis sont-ils associés à tout cela? Le ministre prendra-t-il l'initiative de réunir autour d'une table les grands pays donateurs?

02.02 **Olivier Chastel**, ministre: La Belgique et son partenaire rwandais ont consacré des négociations aux indicateurs auxquels doit être conditionné l'octroi d'un montant supplémentaire dans le cadre du nouveau programme indicatif de coopération avec le Rwanda.

Comme elle l'a fait avec le Burundi et la République démocratique du Congo, elle est convenue avec le Rwanda qu'une tranche supplémentaire de 40 millions d'euros ne pourrait être libérée qu'après une évaluation intermédiaire sur la base de critères faisant l'objet d'un consensus international.

Ces critères ont été définis en concertation avec le Rwanda. Les négociations se sont déroulées dans un climat constructif. Le

onderhandelingen verliepen in een constructieve sfeer. Op geen enkel moment heeft de Rwandese partner in de onderhandelingen zijn bijzondere misnoegdheid geuit.

Ten tweede, zoals in de indicatieve programma's met Burundi en de DRC is afgesproken, zal de toekenning van een bijkomende schijf afhankelijk worden gemaakt van de evolutie van de indicatoren inzake goed bestuur op politiek en economisch gebied.

Ten derde, België is de zesde donor van Rwanda en de derde bilaterale donor na de VS en het Verenigd Koninkrijk.

De grote donoren van Rwanda en de internationale financiële instellingen zoals de Wereldbank zetten vooral de prestaties van Rwanda op het vlak van de macro-economische stabiliteit in de verf.

In het kader van de dialoog, bepaald in artikel 8 van de Cotonouakkoorden, wordt een politieke dialoog gevoerd tussen de Europese donoren en de Rwandese regering. In die context vestigt ons land via diverse tussenkomsten ook de aandacht op problemen in Rwanda inzake het functioneren van de rechtsstaat en de politieke vrijheden.

Het is niet mogelijk om een overzicht te geven van de diverse tussenkomsten aan het adres van de Europese partnerdonoren en de niet-Europese donoren.

Ten vierde, de belangrijkste donoren moeten inderdaad een gecoördineerd beleid voeren ten opzichte van de Rwandese overheid. Ik wens er de aandacht op te vestigen dat er in Rwanda inzake de taakverdeling tussen de donoren aanzienlijke vooruitgang is geboekt.

Conform de bepalingen van de Europese consensus inzake ontwikkelingssamenwerking, hebben de technische en financiële partners zich ertoe verbonden om in ten hoogste drie sectoren actief te zijn in Rwanda. Op technocratisch vlak worden er goede resultaten bereikt in de beleidsdialoog met de Rwandese regering, maar inzake de rechtsstaat en de politieke vrijheden moeten de inspanningen worden voortgezet.

In de nabije toekomst is er geen specifiek initiatief gepland om de grote donorlanden rond de tafel te brengen.

Rwanda n'a manifesté un mécontentement particulier à aucun moment.

L'octroi d'une tranche supplémentaire sera conditionné à l'évolution du Rwanda en matière de bonne administration dans les domaines politique et économique.

La Belgique est le sixième donateur du Rwanda et son troisième donateur bilatéral après les États-Unis et le Royaume-Uni.

Les grands donateurs ainsi que les institutions financières internationales mettent surtout l'accent sur les prestations du Rwanda en matière de stabilité macro-économique.

Comme le prévoit l'article 8 des accords de Cotonou, un dialogue politique est engagé entre les donateurs européens et le gouvernement rwandais. Dans ce contexte, notre pays attire aussi l'attention des autorités rwandaises sur les problèmes liés au fonctionnement de l'État de droit et aux libertés politiques.

Il ne m'est pas possible de fournir un aperçu des interventions multiples de la Belgique auprès de divers donateurs européens et non européens.

Les principaux pays donateurs doivent mener une politique coordonnée face au gouvernement rwandais. Des progrès considérables ont été accomplis en ce qui concerne la répartition des tâches entre pays donateurs. Les partenaires techniques et financiers se sont engagés à déployer leurs activités dans maximum 3 secteurs.

D'un point de vue technocratique, le dialogue avec le gouvernement rwandais donne d'excellents résultats, mais les efforts doivent être poursuivis dans les domaines de la mise en place d'un État de droit et du respect des libertés

politiques.

Aucune initiative n'est prévue à court terme pour réunir les grands pays donateurs.

02.03 Els Demol (N-VA): Mijnheer de minister, ik denk dat Rwanda niet veel redenen tot klagen heeft. Om te beginnen is het bedrag van 160 miljoen euro, dat tussen 2011 en 2014 ter beschikking wordt gesteld, al meer dan wat het in de voorbije periode was. Over die 40 miljoen extra zal er beslist worden na de tussentijdse evaluatie. Ik ben heel benieuwd, als we daarvan op de hoogte gebracht worden, wat het resultaat daarvan zal zijn en of wij dan inderdaad zullen durven te zeggen dat er al dan niet voldoende vooruitgang is geboekt. Ik zal het dossier zeker opvolgen.

02.03 Els Demol (N-VA): Le Rwanda n'a pas vraiment de raison de se plaindre, puisque le montant mis à sa disposition entre 2011 et 2014 est déjà supérieur à ce qu'il était pour la période écoulée. Une décision sur l'octroi éventuel de 40 millions d'euros supplémentaires sera prise à l'issue de l'évaluation intermédiaire. Je ne manquerai pas de suivre ce dossier.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Eva Brems aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen over "de voedselcrisis in de Hoorn van Afrika" (nr. 5757)

- mevrouw Ingeborg De Meulemeester aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken, over "de voedselcrisis in de Hoorn van Afrika" (nr. 5784)

03 Questions jointes de

- Mme Eva Brems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et des Réformes institutionnelles sur "la crise alimentaire dans la Corne de l'Afrique" (n° 5757)

- Mme Ingeborg De Meulemeester au ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes, sur "la crise alimentaire dans la Corne de l'Afrique" (n° 5784)

03.01 Eva Brems (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, gisteren heeft Ban Ki-moon, secretaris-generaal van de Verenigde Naties, een spoedvergadering over de materie in kwestie bijeengeroepen.

03.01 Eva Brems (Ecolo-Groen!): Hier, M. Ban Ki-moon, secrétaire général des Nations unies, a convoqué d'urgence les États membres sur la crise alimentaire en Somalie, en Éthiopie et au Kenya. Le Programme alimentaire mondial des Nations unies et d'autres organisations d'aide ont déjà tiré la sonnette d'alarme précédemment. J'ai lu dans la presse la semaine dernière que les autorités belges développent un nouveau cadre de financement facilitant l'apport de l'aide en cas de crise en dehors des pays partenaires de la coopération au développement.

Mijn vraag dateert al van voor gisteren. Er werd immers al eerder door het Wereldvoedselprogramma van de Verenigde Naties en door verschillende hulporganisaties aan de alarmbel getrokken omdat in Somalië, in Ethiopië en ook in het noorden van Kenia grote droogte heerst en de voedselprijzen er hoog zijn. Ook het geweld dat in Somalië heerst, dreigt te resulteren in een hongersnood die volgens Ban Ki-moon elf miljoen mensen rechtstreeks bedreigt.

In de krant heb ik vorige week gelezen dat een woordvoerder van uw ministerie tegenover de pers stelt dat de Belgische overheid de problematiek ernstig neemt. Zij is er zich ook van bewust dat de hele regio in een noodtoestand zou kunnen vervallen. U zou momenteel een nieuw financieringskader ontwikkelen waardoor wij crisissen buiten de partnerlanden van de ontwikkelingssamenwerking gemakkelijker kunnen ondersteunen.

Ik wil graag meer details over het nieuwe financieringskader.

Klopt het wat in de krant stond? Wanneer zal het kader operationeel zijn? Over welk budget zal het gaan? Betekent de huidige situatie van

Cette information est-elle exacte? Quand le cadre sera-t-il opérationnel? De quel budget s'agira-t-il? Un gouvernement en affaires courantes peut-il prendre de telles décisions? Quelles

lopende zaken al dan niet een obstakel in voornoemd verband?

Veel dringender en belangrijker is natuurlijk de noodtoestand die er eigenlijk al is. Wij zouden ervoor kunnen zorgen dat de hongersnood beperkt blijft.

Welke initiatieven zal België nemen? Op welke manier zullen wij de oproep van secretaris-generaal Ban Ki-moon beantwoorden, met name om dringend allen samen een inspanning voor de bewuste regio te leveren?

03.02 Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mevrouw Brems heeft de situatie al geschetst. Ze staat ook in mijn vraag. Ik zal de situatie dus niet meer schetsen, aangezien ze uiteraard gekend is.

Zal behalve de Europese Unie ook België, zoals door Ban Ki-moon wordt voorgesteld, initiatieven nemen om noodhulp naar de Hoorn van Afrika te sturen? Zo ja, welk budget zal daartoe worden vrijgemaakt? Onder welke vorm zal bedoelde hulp geschieden?

03.03 Minister Olivier Chastel: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Brems, mevrouw De Meulemeester, in onze humanitaire hulp volgen wij de benadering die tot doel heeft de financiering van de verschillende interventies te kaderen naargelang het om een complexe langdurige crisis dan wel om een ad-hoccrisis op korte termijn gaat.

De Hoorn van Afrika wordt momenteel met een ernstige humanitaire crisis geconfronteerd. Meer dan tien miljoen mensen in de door droogte getroffen zones in Ethiopië, Kenia, Somalië en Djibouti kunnen niet langer in hun basisbehoeften voorzien. Hun overleven hangt volledig van grootschalige noodhulp af.

In de context van deze humanitaire crisis in de Hoorn van Afrika heb ik mijn goedkeuring gegeven aan een ad-hocfinancieringskader op korte termijn voor voedselhulp en voedselzekerheid. Ik heb mijn administratie gevraagd om de budgettaire marges te bekijken en heb mijn principeakkoord gegeven voor een bijdrage van 4 miljoen euro voor deze crisis.

Er lopen contacten met het Wereldvoedselprogramma en de FAO om de prioriteiten in de regio te kunnen identificeren. Deze dossiers moeten daarna nog ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Ministerraad.

03.04 Eva Brems (Ecolo-Groen!): (...)

Het is een kwestie van dagen. De mortaliteit bij jonge kinderen in het vluchtelingenkamp Dadaab in Kenia is reeds verdrievoudigd. Hoe sneller de hulp ter plaatse kan zijn, hoe beter. De VN heeft momenteel nog niet de helft bij mekaar van de 1,6 miljard dollar die ze nodig heeft.

mesures la Belgique prendra-t-elle pour limiter la famine? Comment répondrons-nous à l'appel de M. Ban Ki-moon?

03.02 Ingeborg De Meulemeester (N-VA): La Belgique prendra-t-elle des initiatives pour envoyer de l'aide d'urgence vers la Corne de l'Afrique? Quel budget sera libéré à cet effet et de quelle manière?

03.03 Olivier Chastel, ministre: En ce qui concerne notre aide humanitaire, nous faisons la distinction entre le financement d'une crise complexe et de longue durée et celui d'une crise ponctuelle à court terme.

La Corne de l'Afrique est confrontée à une crise humanitaire grave. La survie de plus de 10 millions de personnes en Éthiopie, au Kenya, en Somalie et à Djibouti est tributaire de l'aide d'urgence à grande échelle.

J'ai approuvé un cadre de financement *ad hoc* à court terme de 4 millions d'euros pour l'aide et la sécurité alimentaire. Nous fixons les priorités dans la région en concertation avec les Nations unies, et plus particulièrement avec le Programme alimentaire mondial et l'Organisation pour l'alimentation et l'agriculture. Les dossiers sont ensuite soumis à l'approbation du Conseil des ministres.

03.04 Eva Brems (Ecolo-Groen!): Dans cette région, chaque jour gagné sauve des vies: au camp de réfugiés de Dadaab, le taux de mortalité des enfants en bas âge a quadruplé. À l'heure actuelle, les Nations unies ne disposent pas

Ik zou er dus op willen aandringen dat dit zo snel mogelijk kan worden beslist in de Ministerraad. Elke dag winst redt hier levens.

03.05 Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik hoop net als mijn collega en als iedereen dat er snel oplossingen zullen komen voor de problemen in de Hoorn van Afrika. Het leed van de mensen in de Hoorn van Afrika verdient op dit moment alle aandacht van de internationale gemeenschap. Het is op dit moment ook zeker van belang dat er voldoende internationale druk is om de hulporganisaties toe te laten in Somalië.

encore de la moitié de la somme de 1,6 milliard de dollars dont elles ont besoin.

03.05 Ingeborg De Meulemeester (N-VA): La souffrance des populations dans la Corne de l'Afrique mérite toute l'attention de la communauté internationale. Il faut aussi que la pression internationale soit suffisamment forte pour que les organisations de secours soient autorisées à pénétrer en Somalie.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Vraag van mevrouw Ingeborg De Meulemeester aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken, over "zijn ontmoeting met de Nigerese minister van Buitenlandse Zaken" (nr. 5785)

04 Question de Mme Ingeborg De Meulemeester au ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes, sur "sa rencontre avec le ministre nigérien des Affaires étrangères" (n° 5785)

04.01 Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op maandag 4 juli ontving u Mohamed Bazoum, minister van Buitenlandse Zaken en Samenwerking van Niger. Niger is een van de achttien partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking en bovendien een van de grootste ontvangers van de Belgische humanitaire hulp. In het persbericht dat u verstuurd naar aanleiding van deze ontmoeting sprak u lovend over de inspanningen die de Nigerese regering doet voor het herstel van de constitutionele orde. Voorts moedigde u Niger aan om op sociaaleconomisch vlak en inzake veiligheid en goed bestuur de nodige maatregelen te nemen om de ontwikkeling van het land te verhogen.

04.01 Ingeborg De Meulemeester (N-VA): La semaine dernière, le ministre a reçu le ministre des Affaires étrangères et de la Coopération du Niger, M. Mohamed Bazoum. Le Niger est l'un des 18 pays partenaires de la Coopération au développement belge et l'un des plus importants bénéficiaires de l'aide humanitaire belge.

Ook het indicatief samenwerkingsprogramma kwam ter sprake. Het huidige ISP loopt van 2009 tot 2012. In het persbericht werd vermeld dat jullie het eens waren over een reeks maatregelen die moeten worden genomen om de lopende ISP te verbeteren. U verklaarde nadien dat dit een fundamentele voorwaarde is om een nieuw samenwerkingsprogramma te overwegen voor de periode na 2012.

Dans un communiqué de presse, le ministre s'est montré très élogieux à propos des efforts fournis par le gouvernement nigérien dans le cadre du rétablissement de l'ordre constitutionnel. Il a par ailleurs encouragé le Niger à prendre des initiatives sur le plan socioéconomique et dans le domaine de la sécurité et de la bonne gouvernance.

Ten eerste, welke maatregelen werden er besproken om de uitvoering van het lopende ISP te verbeteren?

Ten tweede, werden er al beslissingen genomen over het nieuwe ISP na 2012? Zo ja, welke?

L'actuel programme indicatif de coopération (PIC) conclu avec le Niger porte sur les années 2009 à 2012. Comment envisage-t-on d'améliorer la mise en œuvre de ce programme? Des décisions ont-elles déjà été prises à propos du nouveau PIC après 2012?

04.02 Minister **Olivier Chastel**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw De Meulemeester, de 12e gemengde commissie tussen België en Niger werd in oktober 2008 in Niamey gehouden. Bij die gelegenheid werd een ISP van 52 miljoen euro ondertekend voor de periode 2009-2012 met als prioriteiten volksgezondheid, plattelandsontwikkeling en voedselveiligheid. Einde 2010 waren twaalf van de veertien interventies van het ISP vastgelegd, wat neerkomt op 56 % van het totale budget van het ISP. Het uitvoeringsniveau ligt op ongeveer 10 %. Het uitvoeringsniveau van een lopend ISP moet echter minimum 30 % bedragen alvorens een nieuw ISP kan worden gesloten.

Er werden verschillende factoren geïdentificeerd als mogelijke oorzaak van het zwakke uitvoeringsniveau. Ten eerste, de politieke onrust in Niger heeft in 2009 en 2010 een impact gehad op de uitvoering van activiteiten op het vlak van ontwikkelingssamenwerking. De daaropvolgende organisatie van democratische verkiezingen begin 2011 en de aanstelling van een nieuwe regering zouden een versterking van het partnerschap tussen de Nigerese overheid en de internationale gemeenschap moeten mogelijk maken, om zo de grote uitdagingen aan te gaan waarmee Niger geconfronteerd wordt.

Ten tweede, er werden vertragingen vastgesteld op het vlak van het beheer van de overheidsopdrachten. In dat verband heb ik eraan herinnerd dat België bereid is om bij te dragen aan de verbetering van het beheer van de overheidsopdrachten.

Ten derde, Niger heeft er zich toe verbonden resultaten te boeken op het vlak van *governance*. Het beheer van de overheidsfinanciën zal worden herzien, met het oog op een betere transparantie. Als er op dat terrein verbeteringen komen, kunnen wij eventueel nieuwe vormen van hulp overwegen die onder het huidige ISP niet konden worden geconcretiseerd.

04.02 **Olivier Chastel**, ministre: En octobre 2008, nous avons signé avec le Niger un PIC de 52 millions d'euros pour la période 2009-2012. La priorité avait été accordée à la santé publique, au développement rural et à la sécurité alimentaire. Fin 2010, 56 % du budget total du programme avait été engagé. Le niveau d'exécution ne s'élève toutefois qu'à 10 %, alors qu'il devrait atteindre au moins 30 % avant de pouvoir conclure un nouveau PIC.

Comment expliquer ce faible taux d'exécution? La première raison est l'instabilité politique des deux dernières années. Les élections démocratiques qui ont eu lieu début 2011 et la mise en place d'un nouveau gouvernement devraient toutefois permettre de renforcer le partenariat entre le Niger et la communauté internationale et de répondre aux importants défis auxquels est confronté le Niger.

Des retards ont été observés dans la gestion des marchés publics. La Belgique est disposée à apporter son aide en vue d'une amélioration de cette gestion.

Le Niger s'est également engagé à conduire une gestion plus transparente des finances publiques. Si des progrès sont réalisés dans ce domaine, nous pouvons envisager de nouvelles formes d'aide, impossibles dans le cadre de l'actuel PIC.

04.03 **Ingeborg De Meulemeester** (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoorden. Zoals ik wellicht al vaker heb gezegd, dit is alweer een land om goed op te volgen.

04.03 **Ingeborg De Meulemeester** (N-VA): Encore un pays à surveiller étroitement.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

05 **Question de Mme Christiane Vienne au ministre de la Coopération au développement, chargé des Affaires européennes, sur "la réduction de 400 millions d'euros de l'allocation au programme d'aide alimentaire de la Commission européenne" (n° 5466)**

05 **Vraag van mevrouw Christiane Vienne aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Europese Zaken, over "de verlaging met 400 miljoen euro van de steun voor het**

voedselhulpprogramma van de Europese Commissie" (nr. 5466)

05.01 **Christiane Vienne** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, il y a quelque temps déjà, nous apprenions la décision de la Commission européenne de réduire de 400 millions d'euros l'allocation au programme d'aide alimentaire destiné aux plus démunis en Europe.

Cette décision est pour mon groupe incompréhensible, surtout à la vue de l'Objectif 5 de la stratégie EU 2020, à savoir la lutte contre la pauvreté et l'exclusion sociale.

Selon plusieurs associations caritatives, cette baisse drastique de l'aide européenne pourrait priver au moins 2 millions d'Européens d'une aide alimentaire capitale.

En effet, ces dernières années, le Programme européen d'aide aux plus démunis (PEAD) était d'environ 500 millions d'euros par an. Le secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la Pauvreté, Philippe Courard, et la ministre des PME, des Indépendants, de l'Agriculture et de la Politique scientifique, Sabine Laruelle, ont collaboré efficacement afin de répondre à des difficultés rencontrées par le terrain et d'optimiser la distribution de l'aide aux ménages en situation de pauvreté.

Pourquoi une telle réduction? Car un arrêt rendu par la juridiction européenne en avril dernier établit que la réglementation actuelle impose que les denrées couvertes par ce régime proviennent des stocks publics de l'Union européenne; or ces stocks ont été supprimés par la réforme de la PAC.

Un problème juridique privera donc de ressources vitales, dès l'an prochain, les Européens les plus démunis.

Dès lors monsieur le ministre, j'aimerais vous poser deux questions.

Pourquoi la Commission européenne a-t-elle pris cette décision unilatérale plutôt que de chercher une alternative pour éviter de mettre en péril une aide essentielle à beaucoup d'Européens touchés par la pauvreté?

Des solutions à court et long terme sont-elles envisagées par la Commission afin de trouver une issue à ce problème juridique, qui permettraient de renforcer à l'avenir ce PEAD et d'en assurer le bon fonctionnement?

05.02 **Olivier Chastel**, ministre: Madame Vienne, je ne suis ni commissaire ni fonctionnaire à la Commission, mais j'ai un certain nombre de considérations à tenir par rapport à vos questions.

Le programme d'aide alimentaire aux plus démunis de l'Union européenne repose, selon la réglementation actuelle, sur l'utilisation des produits agricoles disponibles dans les stocks d'intervention. Il existe aussi la possibilité de recourir aux achats sur le marché

05.01 **Christiane Vienne** (PS): De Europese Commissie wil de steun die ze toekent in het kader van het voedselhulpprogramma voor de armste Europese burgers met 400 miljoen euro inkrimpen. Die beslissing is onbegrijpelijk als men bedenkt dat de EU 2020-strategie onder meer beoogt armoede en sociale uitsluiting te bestrijden. Volgens meerdere hulporganisaties kan die beslissing ertoe leiden dat twee miljoen Europeanen onontbeerlijke voedselhulp wordt ontzegd. De voorbije jaren beschikte het European food aid Programme for the most deprived persons in the EU (PEAD) nog over een jaarlijks budget van 500 miljoen euro.

De regelgeving bepaalt dat de voedingsmiddelen die onder dat stelsel vallen, afkomstig moeten zijn uit de openbare interventievoorraden van de Unie. Die voorraden werden echter afgeschafte in het kader van de GLB-hervorming. Door een juridisch probleem zullen de meest armlastige Europeanen vanaf volgend jaar dus levensnoodzakelijke hulpbronnen moeten ontberen.

Waarom heeft de Europese Commissie die unilaterale beslissing genomen, in plaats van een alternatief te zoeken dat kan voorkomen dat die voedselhulp, die voor veel Europese burgers van levensbelang is, op de helling komt te staan? Wordt er naar een uitweg uit dat juridische kluwen gezocht? Wordt er getracht het PEAD te versterken en de goede werking ervan te verzekeren?

05.02 **Minister Olivier Chastel**: Volgens de regelgeving berust het PEAD op het gebruik van landbouwproducten uit de beschikbare interventievoorraden. Er mag ook voedsel op de markt worden aangekocht wanneer een product tijdelijk niet beschikbaar is.

lorsqu'un produit est temporairement indisponible dans les stocks d'intervention lors de la mise en œuvre du plan annuel de distribution.

Dans son arrêt du 13 juin dernier, la Cour de justice de l'Union européenne a souligné que le recours à des achats sur le marché ne peut être réalisé que lorsque des produits sont temporairement indisponibles dans les stocks d'intervention. L'achat sur les marchés est une exception à la règle et il incombe à la Commission d'adapter, au moment de l'adoption du plan de distribution, le volume du programme d'aide alimentaire au volume des stocks d'intervention existants ou estimés pour l'année concernée.

La Commission a tenu compte de cet arrêt de la Cour de justice, lors de l'adoption le 10 juin dernier, du plan de distribution pour l'exercice 2012. Concrètement, la Commission a pris en compte les quantités actuellement disponibles dans les stocks d'intervention (céréales et poudre de lait uniquement). Le budget de 113 millions d'euros alloué au programme pour 2012 correspond à la valeur de ces stocks et est donc réduit de 75 % par rapport au budget de 500 millions d'euros retenu les années 2010 et 2011.

Afin de garantir la continuité des programmes d'aide alimentaire, voire de les renforcer, la Commission a présenté en 2008 une proposition de règlement, corrigé en 2010, modifiant le régime actuel. Cette proposition répond à tous les arguments de la Cour de justice. Elle prévoit notamment des achats sur le marché comme source d'approvisionnement permanente en cas d'indisponibilité des stocks d'intervention appropriés, un plafonnement de la contribution annuelle de l'Union européenne à 500 millions d'euros et une intervention des États membres via le cofinancement.

La Belgique soutient dans les grandes lignes cette proposition. Malheureusement, plusieurs États membres constituant une minorité de blocage estiment que le programme d'aide alimentaire a perdu son caractère agricole suite à la diminution des stocks d'intervention et qu'il relève des politiques sociales nationales. En outre, de nombreux États membres s'opposent à l'introduction du cofinancement.

La persistance de cette minorité de blocage n'a pas permis d'aboutir à un accord. La Pologne a toutefois laissé entendre qu'elle pourrait relancer le dossier sous sa présidence, car le risque de ne pas disposer de produits à distribuer en 2013 n'est pas négligeable.

Afin de garantir la continuité du programme d'aide alimentaire dans les années à venir, la Commission a donc proposé, dans sa communication sur le cadre financier pluriannuel 2014-2020, que ce programme soit financé à partir de la rubrique 1 "Croissance intelligente et inclusive". Ce programme ne relèverait plus de la Politique agricole commune mais bien de l'Objectif de réduction de la pauvreté dans le cadre de la stratégie Europe 2020.

In het arrest van 13 juni onderstreept het Hof van Justitie van de Europese Unie dat de aankopen op de markt een uitzondering op de regel vormen en dat de Commissie de omvang van het voedselhulpprogramma moet afstemmen op de bestaande of geraamde interventievoorraden. De Commissie heeft bij de goedkeuring van het distributieplan voor 2012 rekening gehouden met dat arrest en is uitgegaan van de huidige hoeveelheden in de interventievoorraden (granen en melkpoeder). Het budget van 113 miljoen euro voor het voedselhulpprogramma stemt overeen met de waarde van die voorraden en valt bijgevolg 75 procent lager uit dan het budget van 500 miljoen voor 2010 en 2011.

Om de continuïteit van de programma's te verzekeren, heeft de Commissie een voorstel van verordening ingediend dat strookt met de argumenten van het Hof. In dat voorstel zijn aankopen op de markt als permanente bevoorradingsbron mogelijk wanneer er te weinig interventievoorraden zijn, wordt de jaarlijkse maximumbijdrage van de EU beperkt tot 500 miljoen euro en dragen de lidstaten bij door middel van cofinanciering.

België steunt dat voorstel, maar verscheidene lidstaten vinden dat er geen link meer is tussen het voedselhulpprogramma en het gemeenschappelijk landbouwbeleid nu de interventievoorraden sterk geslonken zijn, en dat voedselhulp bijgevolg onder het nationale sociale beleid valt. Tal van lidstaten zijn voorts gekant tegen de cofinanciering. Die impasse staat een akkoord in de weg. Polen zou het dossier tijdens zijn EU-voorzitterschap opnieuw ter tafel kunnen brengen, want het gevaar bestaat dat er in 2013 geen voedselproducten zullen zijn om te verdelen.

In haar mededeling met betrekking tot het meerjarig financieel kader voor 2014-2020 stelde de Commissie voor dat dit programma zou worden gefinancierd via rubriek 1 'Slimme en inclusieve groei'. Dit programma zou geen deel meer uitmaken van het GLB, maar van de doelstelling inzake armoedebestrijding in het kader van de Europa 2020-strategie.

05.03 **Christiane Vienne** (PS): Monsieur le ministre, pour le bénéficiaire, peu importe la rubrique concernée dans les budgets européens. Cela n'a pas beaucoup d'importance. C'est déjà suffisamment triste de devoir constater que dans nos pays, dont la Belgique qui est un pays qualifié de riche, on ait besoin de restos du cœur un peu partout et de banques alimentaires.

Je vous remercie pour votre réponse. C'est bien évidemment un sujet que l'on suivra régulièrement.

05.04 **Olivier Chastel**, ministre: (...)

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

*La réunion publique de commission est levée à 15.06 heures.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.06 uur.*

05.03 **Christiane Vienne** (PS): Voor wie erop rekt, maakt het niet uit over welke rubriek het gaat. Het is al erg genoeg dat men in onze rijke landen nood heeft aan organisaties als Les Restos du Cœur en voedselbanken.